

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. L.**, bývajúceho v P., proti žalovanému **Ing. J. V.**, bývajúcemu v P., zastúpenému I. s.r.o., so sídlom v K., o **ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 192/2009, o odvolaní a dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010 **o d m i e t a .**

Konanie o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010 **z a s t a v u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 8. septembra 2010, č.k. 11 C 192/2009-181 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany osobnosti za výroky žalovaného, ktoré odznali v relácii „P.“ a ktoré zasiahli do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Obsahom týchto výrokov bolo, že združoval finančné prostriedky klubu, sponzorov a príspevky rodičov v súvislosti s účasťou kadetov na zahraničnom turnaji v Holandsku a celú akciu správnej rade basketbalového klubu nezúčtoval. Tieto výroky podľa názoru súdu prvého stupňa žiadnym spôsobom neznamenali zásah do osobnostnej sféry žalobcu. Navyše dospel k záveru, že výroky žalovaného, ktoré sú predmetom tejto žaloby, boli v celom rozsahu pravdivé. Žalobu považoval preto za neopodstatnene podanú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď nezistil žiaden dôvod pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Rozsudok zmenil vo výroku o trovách prvostupňového konania tak, že žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 30% a v rovnakom rozsahu uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Stotožnil sa s jeho záverom, že žalovaným použité výrazy a formulácie v kontexte celej reportáže, neboli spôsobilé privodiť ujmu na cti žalobcu. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval preto vo veci samej za vecne správne. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania dospel na rozdiel od súdu prvého stupňa k názoru, že v danom prípade tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, kedy súd nemusí celkom alebo sčasti náhradu trov konania priznať. V tejto časti rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca je invalidný dôchodca a že aj napriek procesnému neúspechu poukázal na nedostatky v činnosti športového klubu v súvislosti s falšovaním podpisov, ktorá skutočnosť je spôsobilá eliminovať takéto praktiky v budúcnosti. Uviedol tiež dôvody, pre ktoré sa rozhodol žalovanému náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. nepriznať len sčasti.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie aj dovolanie. Odvolaním napadol výrok jeho rozsudku, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho konania. Navrhol uvedený výrok zmeniť tak, že zaviazá žalobcu zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 121,38 Eur a trovy dovolacieho konania v sume 28,57 Eur. Odvolanie odôvodnil tým, že odvolací súd porušil ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. a že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. Okrem toho namietal, že záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobca je invalidným dôchodcom, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a že odvolací súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p.

Dovolaním napadol výroky rozsudku krajského súdu, ktorými krajský súd rozhodol o trovách prvostupňového a odvolacieho konania. Navrhol v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom z dôvodu, že porušil ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. (odvolací súd aplikoval ustanovenie právneho predpisu, ktorým sa prvostupňový súd nezaoberal, ktorého sa žalobca v odvolaní nedovoľával a ku ktorému sa žalovaný nevyjadroval), že v závislosti od rozhodnutia vo veci samej nesprávne zmenil

rozhodnutie okresného súdu o trovách prvostupňového konania, hoci žalobca osobitne nenamietal jeho vecnú nesprávnosť a že rozhodnutie je v napadnutej časti nepreskúmateľné. Vytýkal odvolaciemu súdu, že konanie pred ním zaťažil aj inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže z obsahu spisu nebolo preukázané, že žalobca je invalidným dôchodcom a že v súvislosti s rozhodnutím o trovách konania nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., nakoľko pre jeho aplikáciu nebol naplnený právny základ.

Žalovaný vo vyjadrení k podaným opravným prostriedkom poukázal na neprípustnosť dovolania proti uzneseniam o trovách konania.

1. K dovolaniu žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010:

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ žalovaný napadol dovolaním výroky rozsudku krajského súdu o trovách konania, smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách je do rozsudku pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). V takomto prípade prípustnosť dovolania smerujúceho výlučne do výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania, treba preto posudzovať podľa ustanovení § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide

o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a **o trovách konania**, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Keďže v danom prípade žalovaný napadol dovolaním len výroky rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania, v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. je prípustnosť dovolania proti týmto výrokom vylúčená. Dovolanie žalovaného preto podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Takéto zákonné dôvody prípustnosti dovolania však dovolací súd nezistil.

Odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z toho, že odvolací súd porušil ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p., keď nevyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p., že odvolací súd v danom prípade pochybil, keď zmenil rozhodnutie o trovách prvostupňového konania, hoci rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil a žalobca osobitne nenamietal jeho vecnú nesprávnosť a že rozhodnutie odvolacieho súdu je v napadnutej časti nedostatočne odôvodnené.

Podľa dovolacieho súdu ani jeden z uvedených dôvodov prípustnosti dovolania však nie je daný.

K prvému žalovaným tvrdenému dôvodu prípustnosti dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. na daný prípad nedopadá.

Predpokladom uplatnenia § 213 ods. 2 O.s.p. je, že ustanovenie právneho predpisu, podľa ktorého odvolací súd rozhodol a ktoré považoval vo veci za určujúce, nebolo pri dovtedajšom rozhodovaní na súde prvého stupňa použité (súd prvého stupňa vec neposudzoval podľa tohto ustanovenia právneho predpisu).

V prejednávanej veci sa však okresný súd v rámci rozhodovania o náhrade trov konania zaoberal aj možnosťou uplatnenia moderačného práva v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. Vec pri rozhodovaní o trovách konania teda posudzoval aj z hľadiska, či tu nejde o výnimočný prípad, kedy by inak úspešnému žalovanému nebolo možné priznať celkom alebo sčasti náhradu trov konania. Odvolací súd pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania teda neaplikoval ustanovenie právneho predpisu, ktorým by sa vo svojom rozhodnutí prvostupňový súd nezaoberal a k použitiu ktorého by sa nemal možnosť účastník konania vyjadriť. Nebol tak naplnený jeden zo základných predpokladov použitia tohto zákonného

ustanovenia. Žalovaný nedôvodne preto namieta, že odvolací súd mu postupom v rozpore s ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p. odňal možnosť pred súdom konať.

Pokiaľ žalovaný namietal odňatie možnosti konať pred súdom pre zjavný nesúlad medzi potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu vo veci samej a zmeňujúcim v časti o trovách prvostupňového konania treba uviesť, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, že by odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej, nemohol zmeniť jeho rozhodnutie o trovách konania, ak je toho názoru, že súd prvého stupňa posúdil nesprávne možnosť použitia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že v ustanovení § 150 ods. 1 O.s.p. je zakotvené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky aplikácie ustanovení o náhrade trov konania, ktoré by v konkrétnych prípadoch mohli viesť k nežiaducim tvrdom. Rozhodujúce je, že v konkrétnom prípade sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa a že ide o výnimočné okolnosti, pričom podmienky pre uplatnenie tohto práva, je súd povinný skúmať bez ohľadu na návrhy účastníkov konania. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného o odňatí možnosti konať pred súdom v súvislosti so zjavným nesúlalom (pozmeňujúceho) rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov prvostupňového konania s (potvrdzujúcim) rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. K argumentom dovolateľa treba ešte dodať, že ak účastník konania napáda odvolaním rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a žiada ho zmeniť, automaticky ním napáda aj jeho rozhodnutie o trovách konania. Spravidla preto nie je potrebné osobitne namietat ani jeho vecnú nesprávnosť.

Napokon podľa dovolacieho súdu nie je dôvodné ani tvrdenie dovolateľa o nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti. Odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, prečo pristúpil k uplatneniu zmierňovacieho práva pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového i odvolacieho konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p. a ktoré skutočnosti považoval v zmysle uvedeného ustanovenia za dôvody hodné osobitného zreteľa. Dostatočne a presvedčivo vysvetlil, aké úvahy ho viedli k tomu, že neaplikoval moderačné právo v celom rozsahu, ale len sčasti. Odôvodnenie jeho rozhodnutia nemožno preto považovať za tak nejasné a nezrozumiteľné, že by to žalovanému znemožňovalo objektívne posúdiť jeho (ne)správnosť, prípadne kvalifikovane sa rozhodnúť, ktorým dovolacím dôvodom má dovolanie odôvodniť.

Dovolateľom namietané tzv. iná vada a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) sú síce prípustnými dovolacími dôvodmi (ktoré však možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), sami osebe, ale prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sa nezaoberal.

2. K odvolaniu žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6 Co 64/2010:

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal existenciu procesných podmienok pre prejednanie podaného odvolania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nemožno vecne preskúmať.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Občiansky súdny poriadok síce výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno však z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení tohto právneho predpisu (prvá hlava prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodnúť o veci

v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V danej veci odvolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd rozhodol o trovách odvolacieho konania.

Podľa § 201 veta prvá O.s.p. účastník konania môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 10 ods. 1 O.s.p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

Podľa § 10 ods. 2 O.s.p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Citované ustanovenia upravujú funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o odvolaniach vtedy, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa.

Rozhodnutie krajského súdu, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa. Ide o rozhodnutie krajského súdu ako odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku preto nie je daná.

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Keďže na prejednanie podaného odvolania proti uzneseniu odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný, ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. V súlade s ostatne citovaným zákonným ustanovením bolo preto konanie o tomto opravnom prostriedku zastavené.

Z procesného hľadiska bol v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky úspešný žalobca, ktorému vzniklo právo na náhradu trov konania voči procesne neúspešnému

žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov odvolacieho a ani dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová